

Wetsuitleg WIA, WAO/WAZ/oWajong en ZW

Herzien en intrekken van eerdere beslissing

Terugkomen van eerdere beslissing

Er kan aanleiding zijn om terug te komen op een eerdere beslissing. We herzien dan de uitkering of trekken die in. Aanleiding kan zijn:

- de uitkering is in het verleden niet juist vastgesteld, of
- er zijn feiten of omstandigheden die we destijds niet hebben meegewogen in onze beslissing, of
- de wet, de jurisprudentie of het beleid is gewijzigd, of
- de uitkering wijzigt met terugwerkende kracht door bezwaar of beroep van de werkgever.

Als we besluiten terug te komen op de eerdere beslissing, dan is het resultaat een herziening of intrekking van het recht op uitkering. Omdat die herziening of intrekking onder bepaalde voorwaarden met ingang van een datum in het verleden kan plaatsvinden, is het mogelijk dat er een terugvordering uit voortvloeit.

In deze toelichting worden de diverse aanleidingen kort beschreven. Omdat de wettelijke bepalingen en regels voor de beoordeling en afhandeling overeenkomen met die voor WAO-uitkeringen, verwijzen we voor nadere uitleg naar de instructie over de WAO.

Herzien vanwege onjuiste vaststelling in het verleden

Wanneer wij constateren dat in het verleden de uitkering niet juist is vastgesteld en er daardoor ten onrechte of te veel uitkering is betaald, komen we terug op een eerdere (toekennings)beslissing. We herstellen het recht op uitkering. De herziening of intrekking vormt de grondslag voor terugvordering van de uitkering.

Herziening volgt wanneer we:

- ten onrechte of tot een te hoog bedrag uitkering hebben verleend door niet-nakoming van een verplichting;
- niet kunnen vaststellen of (nog) recht op uitkering bestaat doordat de klant de verplichtingen niet of niet behoorlijk nakomt;
- anderszins ten onrechte of tot een te hoog bedrag uitkering hebben verleend;
- ten onrechte of tot een te hoog bedrag een voorziening in de vorm van een subsidie hebben verstrekt.

Artikel 76 WIA

Een uitgebreide toelichting vind je in [Herzien vanwege onjuiste vaststelling in het verleden](#).

Ten voordele terugkomen van een eerdere beslissing

De Algemene wet bestuursrecht gaat er vanuit dat een belanghebbende binnen de bezwaartermijn bezwaar indient of zich neerlegt bij de beslissing die UWV (of een ander bestuursorgaan) genomen heeft. Nadat de bezwaartermijn ongebruikt verstreken is, staat een beslissing vast en kan daar (bijna) niet meer aan getornd worden.

Bij een verzoek om terug te komen op een beslissing (nadat de bezwaartermijn is verstreken) wordt alleen een inhoudelijk onderzoek gedaan naar de eventuele onjuistheid van de eerdere beslissing als de klant nieuwe feiten en/of omstandigheden (nova) heeft aangevoerd of als het een duuraanspraak betreft en de klant onderbouwt dat de eerdere beslissing onjuist is.

Het is belangrijk om voor het onderzoek duidelijk vast te stellen wat de klant vraagt. Zie hiervoor [nieuwe, herhaalde aanvraag](#).

Nieuwe feiten en/of omstandigheden (nova)

Nova zijn gegevens die betrekking hebben op de datum of periode waar de eerdere beslissing over gaat, en die niet eerder bekend waren of niet eerder konden worden aangevoerd. De eis van nova (en daardoor de bewijslast) moet streng worden opgevat.

Voorbeelden van nova:

In de volgende situaties kan sprake zijn van nova:

- Nieuw inzicht in de medische wetenschap over de invaliderende werking van een bepaalde ziekte, waardoor we meer beperkingen moeten aannemen.
- Later medisch onderzoeksrapport waaruit veel meer beperkingen per de oorspronkelijke datum blijken.
- Gegevens die terugwerkende kracht hebben, bijvoorbeeld een verblijfsvergunning die met terugwerkende kracht wordt verleend of een wijziging met terugwerkende kracht van een beschikking van de belastinginspecteur.

Deze opsomming is niet uitputtend, maar kan als leidraad worden gebruikt om eventuele nova vast te stellen. Het is altijd afhankelijk van het geval of nova inderdaad kan worden aangenomen.

In de volgende, vaak voorkomende, situaties is geen sprake van nova:

- Uitspraken van rechters over nieuwe of gewijzigde rechtspraak.
- Nieuwe of latere argumenten (dat zijn eigenlijk te laat aangevoerde bezwaar- of beroepsgronden).
- Latere medische diagnose voor alerkende klachten.
- Andere waardering van een arts van bekende gegevens.
- Rapport van een arts of een andere datum of periode dan de eerdere beslissing.
- Feiten of omstandigheden waarvan zonder meer duidelijk is dat ze geen rol kunnen spelen bij de beslissing.

Ook deze opsomming bestaat alleen uit voorbeelden. Uit ervaring blijkt dat de zaken die de klant aanvoert meestal niet als nova kunnen worden gezien.

Duuraanspraken

Een uitkering kan mogelijk op het moment van verzoek nog doorlopen, als deze eerder toegekend was in plaats van afgewezen. Als de klant vraagt om terug te komen op deze afwijzing, dan is dat een duuraanspraak. Bij duuraanspraken moet UWV inhoudelijk onderzoek doen naar de (on)juistheid van de eerdere beslissing mits er een deugdelijke en toereikende onderbouwing is van het verzoek.

De klant moet in dit geval feiten en omstandigheden aanvoeren die tot een gunstiger resultaat dan de eerdere beslissing kunnen leiden. De gegevens die de klant aanvoert, moeten (mede) betrekking hebben op de datum of periode uit het verleden waar de eerdere, vaststaande beslissing over gaat. Dit hoeven niet persé nieuwe feiten en/of omstandigheden te zijn.

Beoordeling

Beoordeling nova: terugkomen van beslissing over het verleden

Als de klant geen of onterecht nova aanvoert, dan mag het verzoek zonder verder onderzoek worden afgewezen met verwijzing naar de eerdere afwijzende beslissing (art. 4:6 Awb). We moeten wel motiveren waarom er geen sprake is van nova. Er wordt getoetst of er terecht, en zorgvuldig voorbereid en deugdelijk gemotiveerd een standpunt kan worden ingenomen dat er geen nieuwe gebleken feiten of veranderde omstandigheden zijn.

Verdieping

< De bestuursrechter beoordeelt niet meer ambtshalve of wat een rechtzoekende aan zijn aanvraag of verzoek ten grondslag heeft gelegd nieuwe gebleken feiten of veranderde omstandigheden zijn, maar toetst aan de hand van de aangevoerde beroepsgronden en eventueel door het bestuursorgaan gevoerde beleid, of het bestuursorgaan zich terecht op het standpunt heeft gesteld dat er geen nieuw gebleken feiten en/of omstandigheden zijn. Komt de bestuursrechter tot het oordeel dat het bestuursorgaan zich terecht op het standpunt heeft gesteld dat er geen nieuw gebleken feiten en/of omstandigheden zijn, dan kan dat de afwijzing van de aanvraag of het verzoek om terug te komen van een beslissing in beginsel dragen – Uitspraak ABRvS 23 november 2016 (ECLI:NL:RVS:2016:3131) en uitspraak CRvB 20 december 2016 (ECLI:NL:CRVB:2016:4872)>

Als de klant nova aanvoert, dan moeten we beoordelen of de eerdere beslissing onjuist is. Is dit het geval, dan moet er een nieuwe beslissing worden genomen die volledig in plaats treedt van de beslissing waarop wordt teruggekomen. Dit betekent dat er met volledige terugwerkende kracht moet worden hersteld en de uitkering in principe in gaat op de dag waarop het recht is ontstaan. Als de klant hier niet financieel door wordt bevoordeeld, dan mogen we rekening houden met de regels in het handboek onder [bijzondere hardheid](#).

Beoordeling duuraanspraken

Als de klant geen deugdelijke en toereikende feiten en omstandigheden aanvoert ter onderbouwing van de aanvraag, dan mag een aanvraag zonder verder onderzoek worden afgewezen onder verwijzing naar de eerdere afwijzende beslissing (art. 4:6 Awb). We moeten wel toetsen of er sprake is van een evidente onredelijkheid dat er niet wordt teruggekomen van de vaststaande beslissing.

Als we de eerdere beslissing moeten aanpassen omdat het een onjuiste beslissing was, dan geldt als ingangsdatum de datum van het verzoek van de klant. De beslissing wordt hersteld per oorspronkelijke datum, maar er wordt geëffectueerd per datum verzoek. Dit kan betekenen dat er in de tussentijd rechten verloren kunnen gaan. Tot aan datum verzoek wordt de eerdere beslissing tegengeworpen, tenzij sprake is van evidente onredelijkheid.

Zie voor verdiepende informatie: [‘Terugkomen van beslissingen’ \(Juridische Kennisbank\)](#)

Correctie op eerdere beslissing zonder verzoek van klant

De bevoegdheid om terug te komen op een beslissing betekent ook dat je mag terugkomen op een beslissing zonder dat de klant daarvoor een verzoek heeft ingediend. Je corrigeert de beslissing op dezelfde manier als bij een verzoek van de klant om terug te komen op een eerdere beslissing. Als datum verzoek neem je de datum waarop ambtshalve is vastgesteld dat de eerdere beslissing onjuist is.

Herzien bij wijziging in wet, jurisprudentie of beleid

Door een wetswijziging, wijziging in jurisprudentie of beleid kan het nodig zijn terug te komen op eerdere beslissingen. Hoe we hiermee omgaan, is te lezen in [Herzien bij wijziging in wet, jurisprudentie of beleid](#).

Herzien bij bezwaar of beroep werkgever

Het instellen van bezwaar of beroep door een werkgever kan ertoe leiden dat de uitkering met terugwerkende kracht moet worden herzien of ingetrokken. Het rechtsmiddel dat de werkgever heeft, kan dus nadelig uitpakken voor de werknemer (= klant). Daarom is bepaald dat de intrekking of verlaging van de uitkering pas ingaat zes weken nadat de beslissing op bezwaar bekend is gemaakt of uitspraak is gedaan. De schade die de eigenrisicodragers lijdt, moeten we vergoeden.

Als we de uitkering door schuld of toedoen van de klant ten onrechte of te hoog hebben uitbetaald, geldt geen uitlooptermijn.

Een nadere toelichting die ook geldt voor WIA-herzieningen is te vinden in [Herzien WAO bij bezwaar of beroep werkgever](#).

Terugkomen van vaststaande toerekeningen WGA aan ERD

Werkgevers die eigenrisicodragers zijn voor de WGA dragen tot tien jaar het risico van betaling van de WGA-uitkering van werknemers die bij hen uitvielen. De betalingsverplichting wordt in een zogenoemd toerekeningsbesluit aan de werkgever meegedeeld. Met dat besluit wordt de WGA-uitkering aan de juiste werkgever gekoppeld. Een toerekeningsbesluit waartegen de werkgever geen bezwaar heeft gemaakt of waarvan het bezwaar/beroep ongegrond is verklaard, staat vast. Het besluit is dus in rechte onaantastbaar geworden. In het algemeen komt UWV dan niet terug op vaststaande beslissingen als er geen nieuwe feiten en omstandigheden worden aangevoerd. Echter, van onjuiste toerekeningsbesluiten, die 10 jaar effect blijven houden, komt UWV op verzoek wel terug.

Met ingang van 5 oktober 2018 komt UWV op verzoek alleen per toekomstige tijd terug van de onjuiste toerekening en dus niet met terugwerkende kracht. Deze werkwijze geldt voor verzoeken die op of na 5 oktober 2018 door UWV ontvangen worden.

Met 'per toekomstige tijd' wordt de periode na de datum van ontvangst van het verzoek om terug te komen van het vaststaande toerekeningsbesluit bedoeld.

https://uwv-handboeken.publishone.nl/forwarder/?id=56167&bladwijzer=po-heading-id_vqGCZGbO-0etYpGbBkdLhQ

Artikelen 36a lid 2 WAO, 18 lid 2 WAZ en 3:18 lid 2 Wet Wajong

Ten voordele terugkomen op een eerdere beslissing

Op verzoek van de cliënt

Een toelichting op de afhandeling en de mate van terugwerkende kracht is te vinden in [Ten voordele terugkomen op een eerdere beslissing](#).

Ambtshalve bekend raken met nieuwe feiten en omstandigheden

Geen aanvraag, wel correctie

De bevoegdheid om terug te komen op een beslissing betekent ook dat er teruggekomen mag worden van een beslissing zonder dat de cliënt daarvoor een verzoek indient.

Correctie vindt plaats op dezelfde manier als bij een verzoek om terug te komen een eerder besluit. Als datum verzoek wordt dan de datum gehanteerd waarop ambtshalve is vastgesteld dat het eerdere besluit onjuist is. Herzien bij wijziging in wet, jurisprudentie of beleid

Een bijzondere situatie doet zich voor wanneer er wijzigingen optreden in de wet- en regelgeving, in de jurisprudentie of in het bestaande beleid. Door zo'n wijziging kan het nodig zijn dat we terugkomen op eerdere beslissingen. Vanwege het bijzondere karakter van deze situaties volgt hier een nadere toelichting.

Welke wijzigingen kunnen noodzaken tot 'terugkomen op'

Beleids- of wetswijziging

Een beleids- of wetswijziging kan tot gevolg hebben dat voor een bepaalde groep cliënten de eerdere beslissingen categoriaal niet juist meer zijn.

Bij beleids- of wetswijzigingen wordt normaliter een ingangsdatum aangegeven. Soms wordt er overgangsrecht gecreëerd of terugwerkende kracht aan de wijziging gegeven.

Aan de hand daarvan kunnen we doorgaans bepalen of we moeten terugkomen op eerdere beslissingen.

Jurisprudentie Centrale Raad van Beroep

Door een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep (CRvB) kunnen bepaalde beslissingen niet meer juist blijken te zijn. Behalve dat we op grond van de uitspraak moeten terugkomen op de eerdere beslissing in dat individuele geval, kan zo'n uitspraak ook werking hebben voor een bepaalde categorie personen.

Bij gewijzigde jurisprudentie van de CRvB is er in de regel ruimte voor ons om zelf vast te stellen met ingang van welke datum de gewijzigde jurisprudentie werking heeft. Een

enkele keer geeft de CRvB een 'ingangsdatum' aan. De volgende richtlijnen kunnen als uitgangspunt dienen als geen ingangsdatum is vermeld:

- ingangsdatum nieuw 'beleid' is datum uitspraak
- lopende bezwaar- en beroepszaken direct aanpassen
- nieuwe aanvragen en aanvragen waarvoor nog geen beschikking is afgegeven direct toepassen
- individuele verzoeken om aanpassing honoreren als datum beschikking is datum uitspraak of later

Afhandeling categorale gevallen

Wij zijn in het algemeen niet gehouden op eigen initiatief terug te komen op alle eerder genomen beslissingen in categorale gevallen. Per situatie moeten we beoordelen of we spontaan in alle gevallen terugkomen van de eerdere beslissing of dat dit slechts op verzoek van de cliënt zal gebeuren. Wanneer de wijziging van de jurisprudentie, de wet- en regelgeving of het beleid onvoldoende houvast biedt over de gevolgen ervan voor eerdere beslissingen of de mate van terugwerking, zullen voorschriften worden ontwikkeld.

Op verzoek

We zullen in de regel slechts op verzoek van de cliënt beoordelen of we al dan niet terugkomen van de eerdere beslissing. Een ingediend verzoek behandelen we als individueel geval, volgens de algemene richtlijnen. Daarbij worden de grenzen aangegeven door het beleid dat voor de betreffende situatie geldt.

Ambtshalve bij beroepszaken

Als duidelijk is dat de eerdere beslissing niet meer te handhaven is en we ten voordele van de cliënt kunnen terugkomen op de eerdere beslissing, wijzigen we in de regel bij lopende beroepszaken de beslissing op eigen initiatief. Het kan daardoor voorkomen dat we bij een lopende beroepszaak de beslissing op een eerdere datum herzien dan bij de cliënt die later een verzoek doet om terug te komen op de beslissing.

De CRvB vindt dit verschil acceptabel. De cliënt die later een verzoek doet heeft zijn beroepsmogelijkheden verloren laten gaan. De cliënt die via een beroepsprocedure zijn rechten ten principale tracht te verkrijgen mag gunstiger beoordeeld worden dan de cliënt die dit nagelaten heeft (zie bijvoorbeeld RSV-Actueel d.d. 8-6-1993).

Titel	Evident onredelijk
Hoofddekst	Sinds 20 december 2016 hanteert de CRvB een nieuw criterium bij de toetsing van artikel 4:6 Awb beslissingen. De rechter kan vinden dat sprake is van een evident onredelijk artikel 4:6 Awb besluit. Wij gaan ervan uit dat dit, bij het volgen van de duuraansprakenjurisprudentie, niet vaak zal plaatsvinden. Dat betekent dat we in beginsel terughoudend moeten zijn met het gebruik maken van dat criterium. Zaken waarin dat punt speelt zijn daarom in beginsel principieel. Kwesties hierover die niet zijn beschreven in de notitie Gewijzigd toetsingskader 4:6 Awb worden met cJKC besproken. In maatwerkkwesties kan het criterium soms goed toepassing vinden.

https://uwv-handboeken.publishone.nl/forwarder/?id=3509&bladwijzer=po-heading-id_EIMbcY20ck21wdVSf4B1cA

Bijzondere hardheid

Inleiding

Als het om een bijzonder geval gaat wil dat nog niet zeggen dat we verder terug moeten gaan dan één jaar vóór datum aanvraag of ambtshalve toekenning. Op grond van het beleid moeten we pas verder terug gaan, als er anders sprake zou zijn van een bijzondere hardheid voor de cliënt. Er is een bijzondere hardheid ten opzichte van betrokkene, als deze door het niet verder teruggaan dan een jaar financiële schade in de privésfeer lijdt. Hoewel de uitkering kan ingaan op de dag dat het recht is ontstaan, vindt toekenning pas plaats vanaf het moment dat er sprake is van financiële schade.

Bijzondere hardheid Wajong

Historie

Bij gebleken financiële schade gold specifiek voor de Wajong de volgende werkwijze tot de beleidsherziening van 1 juli 2007:

- Ligt het inkomen in het kalenderjaar waarin de datum één jaar vóór datum aanvraag ligt, **beneden de bijstandsnorm**, dan wordt de ingangsdatum van de uitkering in ieder geval vervroegd tot 1 januari van dat jaar. Zijn er daarnaast nog andere kalenderjaren waarin het inkomen beneden de bijstandsnorm ligt, dan wordt de ingangsdatum verder met een gelijk aantal jaren vervroegd.
- Ligt het inkomen in het kalenderjaar waarin de datum één jaar vóór datum aanvraag ligt, **niet beneden de bijstandsnorm**, dan ga je niet terug naar 1 januari van dat jaar. De ontvangstdatum van de aanvraag blijft dan het uitgangspunt. Zijn er wel andere

kalenderjaren waarin verzekerde beneden de bijstandsnorm geleefd heeft, dan vervroegt dat de ingangsdatum met een gelijk aantal jaren, te rekenen vanaf de datum één jaar vóór datum aanvraag.

uniformering werkwijzen

Deze werkwijze wijkt af van de wijze waarop voor de WAO de ingangsdatum wordt vastgesteld. Omdat er eigenlijk geen rechtvaardiging voor dit verschil is, zijn beide werkwijzen nu geüniformeerd. Er is daarbij gekozen voor het overnemen van de beoordelingswijze van de WAO waar dit het vaststellen van de ingangsdatum betreft. Het oude AAW/Wajong-beleid is losgelaten, omdat het in veel situaties niet effectief is gebleken. De oorzaak hiervan is dat de jaren waarin de financiële schade is geleden kan afwijken van de jaren waarover ter compensatie de uitkering eerder wordt toegekend. Als in de jaren sprake is van inkomsten uit arbeid wordt de compensatie voor de financiële schade gematigd of zelfs geheel teniet gedaan.

Voorbeeld 5 oud beleid

Bepalen ingangsdatum Wajong: uniformering beleid (v.a. 1 juli 2007 tot 1 januari 2010)

In principe gaat de Wajong-uitkering in op het moment dat het recht zou zijn ontstaan, tenzij er op dat moment geen sprake is van financiële schade. In dat geval is de ingangsdatum het moment waarop de schade ontstaat. Met deze aanpassing is de beoordelingswijze gelijkgetrokken met de WAO.

Met de inwerkingtreding van de wet Wajong per 1 januari 2010 gaat het recht op arbeids- en inkomensondersteuning niet eerder in dan op de datum van de aanvraag. Het is niet mogelijk het recht een jaar eerder of zelfs nog eerder te laten ingaan.

Voorbeeld 6 herzien Wajong-beleid

Deze werkwijze geldt in principe voor alle beoordelingen vanaf 1 juli 2007. Met de afdeling Bezwaar & Beroep is echter afgestemd dat het oude beleid niet overeind wordt gehouden in bezwaar- en beroepzaken. Het is daarom verstandig ook bij alle al lopende beoordelingen al uit te gaan van het herziene beleid.

Bijzondere hardheid WAO

Historie

Om te beoordelen of de cliënt financiële schade in de privésfeer lijdt, moest je op grond van Lisv-beleid kijken naar het netto-inkomen van betrokkene en diens eventuele partner. Lag het (gezins)inkomen van betrokkene, na aftrek van de eventuele bijzondere lasten, over één of meerdere kalenderjaren beneden de bijstandsnorm, dan was over die jaren sprake van schade in de privé-sfeer. Dit beleid was overeenkomstig het beleid dat voor de AAW was vastgesteld.

In een uitspraak van 2-1-1998 (RSV 1998, 113) heeft de Centrale Raad van Beroep (CRvB) echter aangegeven dat dit Lisv-beleid niet onverkort kan worden toegepast op de WAO. Immers de uitkeringen op grond van de WAO zijn, anders dan de uitkeringen op grond van de AAW, niet gerelateerd aan het sociale minimum. Anderzijds heeft de CRvB uitdrukkelijk aangegeven dat de uitspraak niet betekent dat de WAO-uitkering altijd met volledig terugwerkende kracht moet worden toegekend als een bijzonder geval wordt aangenomen. Het toetsen aan een vorm van bijzondere hardheid is dus wel toegestaan, maar niet de wijze waarop het Lisv deze bevoegdheid heeft ingevuld.

Nieuw beleid per 1 april 2002

Gevolg van de uitspraak van 2-1-1998 (RSV 1998, 113) van de Centrale Raad van Beroep is dat het eerdere beleid voor het vaststellen van bijzondere hardheid niet langer kon worden toegepast. Het Lisv heeft hierover een beleidsnotitie opgesteld. Dit beleid is op 1 april 2002 ingegaan. Op grond van dit beleid gaat de uitkering in principe in op de dag waarop de cliënt aan de voorwaarden voor het recht op toekenning voldoet.

Ingangsdatum uitkering

Toekennen per eerste Wajong- of WAO-dag

De uitkering gaat in principe in op de dag waarop het recht is ontstaan, tenzij de cliënt daar financieel niet bij gebaat is. Het recht ontstaat als op deze dag de som van de inkomsten uit arbeid en de inkomensvervangende uitkeringen die de cliënt ontvangt lager is dan de som van de inkomsten uit arbeid en de inkomensvervangende uitkeringen die hij zou ontvangen als de uitkering op die dag in zou gaan.

Voor de hoogte van het inkomen uit arbeid en de inkomensvervangende uitkeringen (WW-, ZW-, bijstandsuitkering, e.d.) moet worden uitgegaan van de bruto bedragen exclusief vakantietoeslag.

Bij de vergelijking gaan we uit van de uitkeringen die tot uitbetaling kan komen. Als toepassing wordt gegeven aan artikel 44 WAO of 3:48 Wajong, gaan we voor de hoogte van de WAO-uitkering worden uit van het bedrag dat tot uitbetaling komt.

Toekennen van een uitkering die lager is dan de norm is zinloos, omdat het uitsluitend tot het overhevelen van bedragen tussen fondsen leidt. De cliënt is er niet bij gebaat.
Toekennen na de eerste Wajong- of WAO-dag

Als toekennen vanaf het ontstaan van het recht niet mogelijk is vanwege het ontbreken van een financieel belang, kan toekenning later alsnog plaatsvinden. Voorwaarde is dat er een positief financieel belang ontstaat voor de cliënt. Toekenning is dan per de 1e van de maand waarin de som van de inkomsten uit arbeid en de inkomensvervangende uitkeringen die de cliënt ontvangt lager is dan de som van de inkomsten uit arbeid en de inkomensvervangende uitkeringen die hij zou ontvangen als de uitkering op die dag in zou gaan.

Toekennen één jaar voor datum aanvraag

De toekenning kan niet later plaatsvinden dan 1 jaar voorafgaand aan de ontvangstdatum van de aanvraag. Het financieel belang voor de cliënt vervalt op dat moment als criterium.

Nieuwe en herhaalde aanvragen

[Beschikking - Handboek omgeving - UWV : Handboek omgeving – UWV \(publishone.nl\)](#)

Wetsuitleg WIA, WAO/WAZ/oWajong en ZW

Beschikking

Inleiding: Algemene wet bestuursrecht

Sinds 1994 bestaat de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Voordien waren regels van het bestuursrecht versnipperd opgenomen in allerlei wetten en was er ook door de jurisprudentie vorm aan gegeven.

De Awb bevat algemene regels, die gelden voor alle bestuursorganen in Nederland, tenzij daarvan in een bijzondere wet wordt afgeweken. Die regels gaan over het verkeer tussen burgers en bestuursorganen, over besluiten en over bezwaar en beroep. Tevens is geregeld hoe een klacht over een bestuursorgaan moet worden behandeld.

De wet gaat ervan uit dat een bestuursorgaan op een nette manier met de burgers omgaat. De beginselen van behoorlijk bestuur die in de wet zijn opgenomen en de regels over de beslistermijnen zijn hiervan een uitwerking.

De wet geeft ook regels waaraan de burger zich moet houden. Zo is de burger in bepaalde situaties verplicht inlichtingen aan het bestuur te verstrekken. Als de burger het niet eens is met een beslissing van het bestuur moet hij binnen zes weken bezwaar maken.

In dit onderdeel behandelen we de bepalingen uit de Awb die van belang zijn voor de uitvoering in het primaire proces van de arbeidsgeschiktheidswetten (ZW, WAO, WAZ, Wajong, WAZO, WIA). Die bestrijken het traject vanaf het moment dat een aanvraag wordt ontvangen of dat spontaan een beoordeling in gang moet worden gezet, tot en met het afgeven van een beschikking over wat beoordeeld moest worden. Het bezwaar en beroep dat tegen die beschikking kan worden ingesteld beschrijven we hier voor zover dat voor het primaire proces van belang is.

Wie er [klant zijn bij een beschikking](#) behandelen we in een aparte instructie.

In de materiewetten zelf staan bepalingen die de regels van de Awb voor die specifieke wet verder uitwerken of zo nodig een afwijkende regel geven. Dat komt bij de desbetreffende onderdelen aan de orde.

Definities (toepassingsbereik) van de Awb

Bestuursorgaan

De Awb definieert een bestuursorgaan als een orgaan van een rechtspersoon, die krachtens publiekrecht is ingesteld, of een andere persoon die of college, met enig openbaar gezag bekleed.

Artikel 1:1 lid 1 Awb

Het gaat dan onder meer om (publieke of private) instellingen of personen die door wettelijke regels in het leven zijn geroepen en die een publieke taak uitoefenen. Zulke instellingen zijn bijvoorbeeld:

- de Sociale Verzekeringsbank (SVB),
- het Zorginstituut Nederland,
- het college van burgemeester en wethouders van een gemeente, en
- het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (UWV).

Zij kunnen eenzijdig besluiten nemen die van invloed zijn op de rechtspositie van de burger.

UWV is, als opvolger van het Lisv en de voormalige uitvoeringsinstellingen, ingesteld bij de wet SUWI (Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen). Ook SVB en CWI zijn in die wet geregeld.

Klant

De vraag wie klant is, is vooral relevant omdat klanten bezwaar en beroep kunnen instellen tegen besluiten van UWV. Als klant beschouwt de Awb degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken (artikel 1:2 Awb). Rechtstreeks betrokken houdt in dat het moet gaan om een eigen, objectief bepaalbaar en actueel belang.

Zie verder onder [klant en bekendmaking](#) beschikking wie als klant bij besluiten van UWV beschouwd worden.

Besluit – algemeen begrip

UWV neemt allerlei beslissingen die gevolgen hebben voor de aanspraak op uitkering, voorzieningen e.d. van klanten (een 'publiekrechtelijk rechtsgevolg' in de juridische terminologie). In het kader van de Awb gaat het daarbij om beslissingen die rechten en verplichtingen in het leven roepen. Een dergelijke beslissing kan over algemene regels gaan, zoals bij de vaststelling van beleid, of gericht zijn op de rechten en verplichtingen van een bepaalde klant in een concreet geval.

Al dergelijke beslissingen noemt de Awb besluiten.

Artikel 1:3 Awb

De Awb kent twee soorten besluiten:

1. Besluiten van algemene strekking;
2. Besluiten voor een individueel of concreet geval, de beschikkingen.

Besluiten van algemene strekking

Besluiten van algemene strekking kunnen weer onderverdeeld worden in verschillende soorten besluiten, te weten algemeen verbindende voorschriften, beleidsregels, plannen, concretiserende besluiten en andere besluiten van algemene strekking. Voor UWV zijn vooral de algemeen verbindende voorschriften en de beleidsregels van belang.

Een algemeen verbindend voorschrift is een algemene regel, die niet gericht is op een bepaalde persoon, plaats, of tijd, en die rechten, verplichtingen en bevoegdheden in het leven roept deze voorschriften ontleen hun verbindende kracht aan een hoger wettelijk voorschrift of de wet zelf. Anders dan beleidsregels kan hier nooit van worden afgeweken. Voorbeelden daarvan zijn het Inkomensbesluit wet Wia, het Re-integratiebesluit, Boetebesluit sociale zekerheidswetten en het Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden werknemersverzekeringen.

Een beleidsregel is een besluit dat een algemene regeling bevat hoe in bepaalde situaties met de betrokken belangen wordt omgegaan, feiten worden vastgesteld (b.v. een beschrijving van de procedures die gelden bij een onderzoek) of wettelijke voorschriften worden uitgelegd. UWV kent de nodige beleidsregels. Als voorbeelden noemen we de Dagloonregelen WAO, het Besluit uurloonschatting (BUS), het Maatregelenbesluit, de Beleidsregel zwijgrecht en de Regeling schorsing, opschorting, herziening en intrekking uitkeringen. Voorbeelden van een beleidsregel zijn Beleidsregel boete werknemer, Beleidsregel uurloonschatting 2008, en Beleidregels beoordelingskader poortwachter.

Aparte bekendmakingsregels voor beleidsregels

Voor beleidsregels gelden aparte regels voor de wijze van bekendmaking. Met publicatie in de Staatscourant, zoals gebeurt bij de UWV-beleidsregels, is hieraan voldaan. Als een beleidsregel op een voorgeschreven wijze is bekendgemaakt, kan in een individuele beschikking kortweg naar dat beleid worden verwezen. Anders moet in de individuele beschikking apart en volledig worden gemotiveerd waarom in dit geval deze beslissing is genomen.

Een vaste uitvoeringspraktijk – bestendige gedragslijn -, in de wandelgangen ook vaak 'beleid' genoemd, is echter géén beleidsregel. Dergelijke bestendige gedragslijnen zijn niet gepubliceerd. Beslissingen genomen op basis van een dergelijke gedragslijn moeten daarom uitgebreider gemotiveerd worden dan een beslissing op grond van een "echte" beleidsregel. Voorbeelden hiervan zijn de aandachtspunten voor beslissingen over de loonsanctie, voor afspraken die zijn gemaakt over de diepgang van een onderzoek in bepaalde situaties (hoe worden inlichtingenformulieren behandeld, hoe ver gaat het onderzoek bij verlenging of verkorting van de wachttijd e.d.).

Tegen algemeen verbindende voorschriften en beleidsregels kan geen bezwaar of beroep worden ingesteld.

Besluit – beschikking

Een beschikking is een schriftelijk besluit voor een concreet geval, gericht aan een of meer bepaalde klantn. Tegen een beschikking kan bezwaar of beroep worden ingesteld. De meeste beslissingen die UWV afgeeft zijn beschikkingen in de zin van de Awb, zoals de beschikkingen over het toekennen, herzien, weigeren, korten en terugvorderen van uitkeringen.

Geen besluit

Met een beschikking in een bepaald geval worden rechten of verplichtingen van de klant(n) vastgesteld.

Niet elke mededeling die verband houdt met rechten of verplichtingen van de klant is echter een beschikking. Tegen een mededeling die geen beschikking is, kan geen bezwaar of beroep worden ingesteld. Denk aan een mededeling van informatieve aard, bijvoorbeeld de mededeling dat de uitkeringsgerechtigde in principe na een bepaalde tijd zal worden herkeurd.

De rapportage van een va is ook geen beschikking. De rapportage geeft namelijk alleen een sociaal-medisch oordeel en stelt niet vast wat dat voor bijvoorbeeld de uitkering betekent. Dat gebeurt met de beschikking waarbij uitkering wordt toegekend, geweigerd of herzien.

Verschil niet altijd duidelijk

Het verschil zal niet altijd zo duidelijk zijn: Als bijvoorbeeld beslag op een uitkering is gelegd (omdat iemand een vordering op de klant heeft en die vordering op de uitkering wil verhalen), is de mededeling dat beslag is gelegd geen beschikking. De beslaglegging is gebaseerd op regels buiten de sociale verzekeringswetten om. De beslaglegging is echter wel van invloed op het bedrag dat van de uitkering kan worden uitbetaald. De mededeling over het feitelijk effect dat het beslag op de uitkering heeft is wel een beschikking.

Voorkom verwarring

Het kan verwarring wekken als in een beschikking naast de genomen beslissing ook andere mededelingen worden opgenomen. De ontvanger kan denken dat hij ook tegen die andere mededeling bezwaar kan maken. Dat moet worden vermeden. Dat kan bijvoorbeeld door de mededelingen in de begeleidende brief te zetten. Als het toch nodig wordt geacht om naast de beslissing ook andere mededelingen op te nemen, moet dat zo gebeuren dat volstrekt duidelijk is dat deze los staan van het besluit.

Bijstand of vertegenwoordiging door een gemachtigde

De Awb bepaalt dat iedereen zich ter behartiging van zijn belangen kan laten bijstaan of door een gemachtigde kan laten vertegenwoordigen.

Bijstand

Het verlenen van bijstand moet je ruim opvatten. Het gaat niet alleen over bijstand in een bezwaar- of beroepsprocedure. Het kan ook inhouden dat de betrokkene een vertrouwenspersoon meeneemt naar een gesprek of spreekuur.

Als de betrokkene alleen maar door iemand wordt bijgestaan, blijft hijzelf aanspreekpunt. De bijstandsverlener treedt niet op namens betrokkene.

Aan personen die bijstand verlenen worden geen eisen van bekwaamheid gesteld.

Gemachtigde

De rol van de gemachtigde

De klant kan zich ook door een gemachtigde laten vertegenwoordigen. De gemachtigde is dan – binnen het bereik van de machtiging – het enige aanspreekpunt voor UWV geworden. We communiceren dan over de betreffende aangelegenheid alleen nog met de gemachtigde.

Voorbeeld^[1]

Uitzondering is de situatie waarin persoonlijk contact met de klant nodig is, zoals bij een onderzoek door de verzekeringsarts. Dat contact moet met de klant zelf plaatsvinden, de gemachtigde kan hem dan uiteraard niet vervangen (maar desgewenst wel bijstaan).

Als we de klant willen oproepen voor een persoonlijk onderzoek, dan nodigen we hem persoonlijk uit en stellen we de gemachtigde daarvan op de hoogte.

In sommige situaties vragen we gegevens op bij derden waarvoor toestemming nodig is van de klant. Die toestemming moet de klant dan zelf geven. De gemachtigde kan dat niet voor hem doen.

We communiceren bijvoorbeeld met de gemachtigde als we een besluit bekend maken.

Als we een besluit niet aan de gemachtigde sturen (als die gemachtigde ons wel bekend is), dan hebben we het besluit niet op de juiste wijze bekendgemaakt en treedt het niet in werking.

In een persoonlijk gesprek met zowel de gemachtigde als de klant, is het verstandig om de klant zelf ook nog te vragen of hij iets wil toevoegen aan wat de gemachtigde heeft gezegd.

Weigering door UWV van bijstandsverlener of gemachtigde

UWV kan bijstand of vertegenwoordiging van de klant door een bepaalde persoon weigeren. Dat kan als tegen die persoon ernstige bezwaren bestaan. Te denken valt aan iemand van wie uit ervaring bekend is dat hij de normale gang van zaken ernstig verstoort of ontegenzeggelijk de belangen van de klant schaadt. UWV mag alleen in uitzonderlijke gevallen gebruik maken van de bevoegdheid een bijstandsverlener of gemachtigde te weigeren.

Bijstand van of vertegenwoordiging van de klant door een advocaat mogen we niet weigeren.

Bij een weigering is UWV verplicht de klant en de bijstandsverlener of gemachtigde onmiddellijk schriftelijk daarvan in kennis te stellen. Dit in de vorm van een besluit, waartegen bezwaar en beroep mogelijk is. De klant kan dan eventueel een vervanger zoeken.

Schriftelijke machtiging

UWV kan een schriftelijke machtiging vragen aan de gemachtigde (artikel 2:1 lid 2 Awb), maar dat is niet verplicht. Voor het verstrekken van persoonsgegevens willen we echter zekerheid hebben dat iemand daadwerkelijk de gemachtigde is. We verstrekken die gegevens daarom alleen als we een schriftelijke machtiging hebben.

In bezwaar ligt het iets anders: b&b vraagt in beginsel geen machtiging aan professioneel rechtshulpverleners zoals advocaten, rechtsbijstandverleners en medewerkers van werkgeversorganisaties.

Deugdelijke machtiging

Het staat de klant in beginsel vrij om de machtiging zelf vorm te geven. Hij kan een heel ruime machtiging verstrekken (bijvoorbeeld voor al zijn aangelegenheden met UWV), of een heel beperkte (bijvoorbeeld alleen voor het aanvragen van één specifiek besluit), of iets daar tussen in. UWV moet in beginsel dus allerlei machtigingen accepteren, daarbij gelden wel de volgende kanttekeningen:

1. **De machtiging moet duidelijk zijn**

Als onduidelijk is waarvoor de gemachtigde gemachtigd is, en dat ook na een verzoek om verduidelijking onduidelijk blijft, dan berichten we de gemachtigde en de klant dat we de machtiging niet accepteren.

2. **De machtiging moet werkbaar zijn**

Als de klant een machtiging opstelt die niet goed werkbaar is voor UWV, dan mogen we die niet weigeren. Voorbeeld: een machtiging die geldig is voor een jaar. Het voor UWV lastig om bij te houden of dat jaar al verstreken is. We kunnen de klant wel meedelen dat we een bepaalde beperking in de machtiging niet na kunnen leven, bijvoorbeeld omdat we niet kunnen bewaken of de gestelde termijn al verstreken is.

3. **De machtiging moet bewust zijn afgegeven en mag geen wilsgebrek hebben**

Als we twijfelen of een (heel ruime) machtiging bewust is gedaan, dan kunnen we bij de klant navragen of hij zich bewust is van de reikwijdte van de machtiging.

Als er aanwijzingen zijn die er op duiden dat zijn wil gebrekkig is gevormd, bijvoorbeeld door zijn medische toestand, of dat de klant anderszins handelingsonbekwaam is, dan kunnen we dat nader onderzoeken.

Als uit nader onderzoek blijkt dat de machtiging onvoldoende bewust is afgegeven, of dat er sprake was van een wilsgebrek, dan kunnen we de machtiging weigeren.

4. **De machtiging moet bevoegd zijn gegeven**

Als een organisatie of onderneming iemand machtigt, dan moet die machtiging zijn afgegeven door iemand die bevoegd is om dat bedrijf te vertegenwoordigen. Als hierover twijfel bestaat, kunnen we bewijsstukken vragen waaruit blijkt dat de betreffende functionaris bevoegd is om het bedrijf te vertegenwoordigen.

Voor het sturen of opvragen van persoonsgegevens is een machtiging alleen niet genoeg

Voordat we persoonsgegevens naar een gemachtigde mogen sturen, moet naast een deugdelijke machtiging ook aan alle overige voorwaarden voldaan zijn.

Zo moet er een wettelijke grondslag zijn voor verstrekking en er moet voldaan zijn aan de eisen die voortvloeien uit het proportionaliteitsbeginsel en het subsidiariteitsbeginsel. Zie hiervoor de [Instructie gegevensverstrekking aan derden](#).

Verder kunnen we een gemachtigde van de werkgever alleen persoonsgegevens verstrekken binnen de kaders die de medische beschikkingenregelingen daarvoor stellen. Zie daarover de pagina [Verstrekken medische stukken aan gemachtigden van werkgevers](#).

Doorzendplicht

Bestuursorganen zijn verplicht om stukken die zijn bestemd voor een ander bestuursorgaan door te sturen naar het juiste orgaan (artikel 2:3 lid 1 Awb).

De afzender moet over de doorzending worden ingelicht.

Als wel duidelijk is dat het stuk niet voor UWV is bestemd, maar onduidelijk voor welke organisatie dan wel, zend je het stuk aan de afzender retour (artikel 3:2 lid 2 Awb).

Verbod van vooringenomenheid

De Awb (artikel 2:4) bepaalt dat het bestuursorgaan zijn taak zonder vooringenomenheid moet vervullen. Voor het bestuursorgaan werkzame personen mogen geen persoonlijk belang bij een besluit hebben dat de besluitvorming kan beïnvloeden.

Dit betekent dat gelijke gevallen gelijk moeten worden behandeld. Persoonlijke belangen en voor- of afkeuren van een medewerker mogen geen rol spelen. Het dossier van een bekende moet hij aan een andere medewerker overdragen.

Als een aanvrager schriftelijk gemotiveerd verzoekt de aanvraag niet door een bepaalde medewerker te laten behandelen omdat hij redenen heeft aan diens objectiviteit te twifelen, wordt dat verzoek in beginsel gehonoreerd.

Geheimhoudingsplicht

De Awb (artikel 2:5) stelt in het algemeen dat iedere medewerker van een bestuursorgaan een geheimhoudingsplicht heeft ten aanzien van gegevens uit zijn werk waarvan hij weet of kan weten dat zij een vertrouwelijk karakter hebben. Artikel 74 van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (SUWI) bepaalt in het bijzonder dat alle medewerkers van (ook) UWV een geheimhoudingsplicht hebben ten aanzien van uit het werk bekende gegevens over personen en zaken. Die plicht vervalt in de situaties waarin een wettelijk voorschrift tot bekendmaking verplicht. Dat kan zich voordoen als je gegevens aan andere instanties, bijvoorbeeld gemeentes of Sociale Verzekeringsbank, moet verstrekken.

Taal

Nederlandse bestuursorganen gebruiken de Nederlandse taal (artikel 2:6 Awb).

Een wettelijk voorschrift kan bepalen dat een andere taal wordt gebruikt. Een andere taal kan ook worden gebruikt als dat doelmatiger is en als de belangen van derden daardoor niet onevenredig worden geschaad.

Internationale regelingen, zoals EG-verordeningen en internationale verdragen staan vaak toe dat een klant een aanvraag in zijn eigen taal indient.

In dat geval zal UWV in ieder geval zelf voor een vertaling zorgen. Een verzoek om een vertaling kan worden gedaan via de vertaaldienst van Facilitator.

Friese taal

Voor stukken in de Friese taal zijn aparte regels gegeven (artikelen 2:7 t/m 2:12 Awb). In de provincie Friesland mag in het verkeer met bestuursorganen de Friese taal worden gebruikt. Als dat een onevenredige belasting geeft, omdat bijvoorbeeld de medewerker op het Friese kantoor het Fries niet machtig is, mag op verzoek van die medewerker Nederlands worden gesproken. Voor een vertaling van Friese stukken in het Nederlands zal UWV in de praktijk zelf zorgen (zie ook [aanvraag – vertaling van in vreemde taal gestelde gegevens](#)).

Aanvraag

De Awb verstaat onder een aanvraag het verzoek van een klant om een besluit te nemen (artikel 1:3 lid 3 Awb). Een aanvraag moet schriftelijk gedaan worden (artikel 4:1 Awb).

Verder stelt de Awb (artikel 4:2) de volgende eisen aan een aanvraag:

- Ondertekening
- Naam en adres aanvrager;
- Dagtekening;
- Een aanduiding van de beschikking die wordt gevraagd;
- Gegevens en bescheiden die voor de beslissing op de aanvraag nodig zijn en waarover de aanvrager redelijkerwijs de beschikking kan krijgen.

Als aan één of meer van deze eisen niet is voldaan, krijgt de aanvrager de gelegenheid om dat te herstellen. Als hij niet (volledig) binnen de aangegeven termijn herstelt, kan UWV besluiten de aanvraag niet in behandeling te nemen (artikel 4:5 Awb).

Als voor de aanvraag en voor de verstrekking van gegevens een formulier is vastgesteld, kan dat daarvoor worden gebruikt (artikel 4:4 Awb).

De weergave van een aanvraag in een rapportage is geen schriftelijk verzoek. Als de aanvraag mondeling wordt gedaan, moeten we de aanvrager vragen het verzoek schriftelijk in te dienen.

Het inleveren van een inkomstenformulier is geen aanvraag. Klant voldoet hiermee aan een bepaalde verplichting. Hij verwacht geen beslissing. Het inkomstenformulier kan wel aanleiding zijn voor UWV een beslissing te nemen. Daarvoor gelden niet de wettelijk bepaalde beslistermijnen.

Aanvraag door de werkgever

Een aanvraag is een verzoek van een klant om een besluit te nemen (artikel 1:3 lid 3 Awb). Vaak zijn werkgevers ook klant bij besluiten ten aanzien van hun werknemers (zie hierover meer onder [klant en bekendmaking beschikking](#)).

Dat betekent dat klant werkgevers ook een aanvraag kunnen indienen met betrekking tot de uitkering van hun werknemers. Een klant werkgever kan bijvoorbeeld UWV verzoeken om de uitkering van zijn (ex-)werknemer te herzien of in te trekken, in de hoop dat hij dan minder uitkering hoeft te betalen (als hij eigenrisicodrager is) of minder premie (als hij geen eigenrisicodrager is). Zo'n aanvraag van een werkgever moet in behandeling worden genomen, gevolgd door een beschikking.

Aanvraag uitkering alleen door werknemer zelf

Maar als het gaat om de toekenning van een uitkering, kan alleen de werknemer zelf daarvoor een aanvraag indienen. Niet omdat de werkgever geen klant zou zijn bij een toekenning, maar omdat het ongevraagd een ander 'opzadelen' met een uitkering niet past in het systeem van de sociale verzekeringswetten. De werkgever kan eventueel wel namens de werknemer een uitkering aanvragen; dan blijft het een aanvraag van de werknemer zelf. Als de werkgever toch op eigen titel een uitkering aanvraagt voor een werknemer, dan vragen we hem of hij de aanvraag namens de werknemer doet, en zo ja, of hij dan een machtiging wil sturen. Als hij geen machtiging stuurt, schrijven we hem dat we geen beschikking nemen op zijn aanvraag, omdat hij niet gemachtigd is de aanvraag te doen. Zo'n brief is een besluit, waaronder een bezwaarclausule moet staan (artikel 6:2 Awb).

We kunnen hier overigens niet beslissen de aanvraag buiten behandeling te laten als bedoeld in artikel 4:5 Awb, omdat niet voldaan is aan de voorwaarden van dat artikel. Als de werkgever verzoekt om zijn (ex)werknemer een IVA-uitkering 'toe te kennen' in plaats van de lopende WGA-uitkering, dan nemen wij wel een inhoudelijke beschikking op zijn aanvraag. Dan is het immers meer een herziening van een lopende uitkering dan een volledig nieuwe toekenning.

Gegevens waarover de aanvrager redelijkerwijs kan beschikken

Wat zijn gegevens waarover de aanvrager 'redelijkerwijs' kan beschikken?

Met gegevens waarover de aanvrager redelijkerwijs kan beschikken wordt bedoeld dat de aanvrager ze zelf heeft of anders zonder problemen moet kunnen krijgen. Bij dit laatste kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de situatie dat het voor de aanvrager makkelijker is om de beschikking te krijgen over deze gegevens dan voor UWV. Er zijn niet veel uitspraken over dit onderwerp, maar daaruit blijkt dat het bestuursorgaan, UWV dus, er niet snel van mag afzien zelf de gegevens te verzamelen.

Gegevens waarover de aanvrager niet redelijkerwijs kan beschikken, zullen door UWV zelf opgevraagd moeten worden bij de persoon of instantie die over die gegevens beschikt.

Zo zijn stukken die alleen de werkgever heeft geen stukken die de klant kan verschaffen, als de werkgever ze hem niet wil of kan geven. Informatie van een behandelend arts zal door de verzekeringsarts opgevraagd moeten worden.

Weigering om gegevens te verstrekken

De aanvrager mag weigeren bepaalde gegevens en stukken te verstrekken (artikel 4:3 Awb) als het belang van UWV bij die gegevens/stukken niet opweegt tegen het belang van de aanvrager. Het belang van de aanvrager betreft de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer, waaronder de bescherming van medische en psychologische onderzoeksresultaten, of de bescherming van bedrijfs- en fabricagegegevens. Als het gegeven onontbeerlijk is voor de besluitvorming zal het belang van UWV meestal wel opwegen tegen het belang van de aanvrager.

Als een wettelijk voorschrift bepaalt dat de klant verplicht is bepaalde informatie te verstrekken, kan de aanvrager zich niet met een beroep op de bescherming van zijn persoonlijke levenssfeer verzetten tegen de verstrekking van informatie.

Informatieplicht vanuit wetgeving

De sociale verzekeringswetten kennen verschillende bepalingen waarmee informatieverplichtingen worden gecreëerd.

Artikel 49 ZW bijvoorbeeld verplicht de verzekerde om (niet alleen bij de aanvraag) informatie te verschaffen die van belang kan zijn voor het recht op en de hoogte van de

uitkering, of de verstrekking, duur en hoogte van een voorziening. In het sociale zekerheidsrecht zal een belangenafweging dan ook niet (snel) aan de orde zijn. Het kan voorkomen dat een aanvraag volledig is, maar er toch aanleiding is voor een nader onderzoek. In dat geval wordt de aanvraag gewoon in behandeling genomen.

Identificatie

UWV moet bij de uitoefening van zijn taak de identiteit van de klant vaststellen (artikel 55 SUWI). UWV vindt identificatie in elk geval noodzakelijk bij de aanvraag van een uitkering of voorziening. Zie verder [Identificatieplicht](#).

Niet in behandeling nemen aanvraag

Vertaling van in vreemde taal gestelde gegevens

Een aanvraag of een van de daarbij behorende gegevens of bescheiden kan in een vreemde taal zijn gesteld. Als een vertaling daarvan noodzakelijk is voor de beoordeling van de aanvraag of voor de voorbereiding van de beschikking, zou betrokkene op grond van de Awb (artikel 4:5) zelf voor een vertaling moeten zorgen.

Internationale regelingen, zoals EG-verordeningen en sociale zekerheidsverdragen, staan vaak toe dat de klant toestaan een aanvraag in zijn eigen taal indient.

Verder kan een ieder de Friese taal gebruiken in het verkeer met bestuursorganen, voor zover deze in de provincie Friesland zijn gevestigd. (zie verder [Taal](#)).

In de praktijk zorgt UWV zelf voor een vertaling. Voor bepaalde vreemde talen kan echter besloten worden dat de aanvrager zelf zorg draagt voor een vertaling.

Samenvatting

Een aanvraag of een van de daarbij behorende gegevens of bescheiden kan zo omvangrijk of ingewikkeld zijn, dat een samenvatting noodzakelijk is voor de beoordeling van de aanvraag of voor de voorbereiding van de beschikking. De aanvrager kan dan verzocht worden voor een samenvatting te zorgen

Artikel 4:5 Awb.

Termijnstelling voor aanvulling onvolledige aanvraag

Als een aanvraag onvolledig is hoeft UWV de aanvraag niet in behandeling te nemen. Daarvan is sprake in de volgende situaties:

- De aanvrager heeft niet voldaan aan enig wettelijk voorschrift voor het in behandeling nemen van de aanvraag. Onder Aanvraag is al beschreven welke eisen de Awb aan een aanvraag stelt, maar daarnaast kunnen er nog andere wettelijke voorschriften zijn voor het in behandeling nemen van de aanvraag (artikel 4:5 lid 1 onder a Awb).
- De verstrekte gegevens zijn onvoldoende voor de beoordeling of voorbereiding van de aanvraag. Het gaat daarbij om gegevens die nodig zijn voor de beoordeling en waarover de aanvrager redelijkerwijs kan beschikken. Zie onder Gegevens waarover de aanvrager redelijkerwijs kan beschikken.
- De aanvraag of (één van) de daarbij behorende gegevens dient vertaald te worden om de aanvraag te kunnen beoordelen, en de aanvrager zou de vertaling moeten leveren, maar doet dat niet binnen de door UWV gestelde termijn (artikel 4:5 lid 2 Awb).
- De aanvraag of (één van) de bijbehorende gegevens/bescheiden is zo omvangrijk of ingewikkeld, dat een samenvatting nodig is om de aanvraag te kunnen beoordelen, en de aanvrager levert de samenvatting niet binnen de door UWV gestelde termijn (artikel 4:5 lid 3 Awb).

Het gaat in deze situaties om een verzuim dat de aanvrager kan herstellen.

Aan de aanvrager moet dan worden meegedeeld welke gegevens ontbreken. Daarbij wordt hem een concrete termijn gesteld waarbinnen hij de ontbrekende gegevens kan aanvullen (artikel 4:5 Awb).

Als aanvrager zelf voor vertaling moet zorgen

Gaat het om een aanvraag of gegevens in een vreemde taal, waarvan is besloten dat betrokkene zelf voor een vertaling moet zorgen, dan wordt betrokkene in beginsel drie weken de tijd gegund.

Bij de termijnstelling moet worden meegedeeld dat hij het risico loopt dat de aanvraag niet in behandeling zal worden genomen als de gegevens niet op tijd worden verstrekt. De beslissing om de aanvraag niet in behandeling te nemen, moet binnen 4 weken zijn verstuurd aan de aanvrager. De termijn van 4 weken begint te lopen na het onvolledige herstel of nadat de hersteltermijn ongebruikt is verstreken. Voor UWV is dit een "fatale" termijn. Als de beschikking niet binnen 4 weken is verzonden, moet UWV de aanvraag in behandeling nemen en daarop een inhoudelijke beslissing nemen.

Tegen de beslissing om de aanvraag niet in behandeling te nemen kan de betrokkene in bezwaar gaan.

Te late aanvraag

Als een aanvraag te laat is ingediend, kan dit verzuim niet meer hersteld worden. Dat betekent niet dat de aanvraag buiten behandeling gelaten kan worden. Dat kan alleen als dat in een wettelijk voorschrift is geregeld. In de sociale verzekeringswetten is voor de te late aanvraag vaak een aparte regeling opgenomen. De aanvraag wordt meestal wel in behandeling genomen, maar de overschrijding leidt bijvoorbeeld tot het opleggen van een maatregel aan de werknemer (o.a. artikel 45 lid 1 aanhef en onder d ZW), of een boete aan de werkgever (artikel 38 lid 3 ZW).

Nieuwe, herhaalde aanvraag na afwijzing

De klant kan opnieuw een aanvraag doen na een gehele of gedeeltelijke afwijzing. Het kan daarbij gaan om een aanvraag voor een uitkering, maar ook om een schriftelijk verzoek om een andere beslissing over een uitkering te nemen, bijvoorbeeld een herbeoordeling of een maatmaanaanpassing. Deze aanvraag moet niet zonder meer beschouwd worden als een herhaalde aanvraag, ook al lijkt het dit in eerste instantie wel te zijn. Met deze aanvraag kunnen namelijk meerdere en/of andere zaken worden voorgelegd. Daarom is het van belang om na te gaan wat de klant precies wil met deze aanvraag. Als de aanvraag niet (geheel) duidelijk is, moet er nadere informatie worden ingewonnen bij de indiener.

Strekking van de aanvraag

Als de klant een aanvraag doet die kan worden aangemerkt als een verzoek om herziening (bijv. de klant meldt toegenomen arbeidsongeschiktheid per een latere datum dan de eerdere beslissing), dan gaat het niet om een herhaalde aanvraag. De aanvraag moet behandeld worden als een nieuwe, eerste aanvraag. Zie hiervoor 'Herzieningen' (hoofdstuk volgt).

Een aanvraag is een herhaalde aanvraag als we al eerder een beslissing hebben afgegeven over hetgeen de klant vraagt. Bij een herhaalde aanvraag vraagt de klant om terug te komen op deze eerdere beslissing over dezelfde datum. Dit kan zowel betrekking hebben op de uitkering over het verleden als over de toekomst (duuraanspraak). Een herhaalde aanvraag kan worden afgewezen onder vermelding van het eerdere besluit, tenzij er omstandigheden zijn waardoor de aanvraag alsnog inhoudelijk beoordeeld moet worden. Zie hiervoor '[Terugkomen van vaststaande beslissingen](#)'.

Ziekmelding toetsen aan nieuw geduide functies

Ook in de volgende situatie kan de herhaalde aanvraag niet zonder meer worden afgewezen: van een werknemer is de arbeidsongeschiktheid vastgesteld, de werknemer is het daarmee niet eens en de werknemer gaat in bezwaar/beroep. Wanneer de werknemer zich in de periode tussen de eerste arbeidsongeschiktheidsbepaling en het moment dat een in rechte niet meer aanvechtbare beslissing is genomen ziek meldt, wordt zijn ziekmelding getoetst aan de functies die bij de eerste arbeidsongeschiktheidsbeoordeling zijn geduid. Het is mogelijk dat de ziekmelding niet geaccepteerd wordt. Wanneer na een definitief geworden arbeidsongeschiktheidsbeoordeling met terugwerkende kracht tot een moment voor de ziekmelding andere functies geduid zijn, zal de ziekmelding opnieuw getoetst moeten worden aan deze nieuw geduide functies. De nieuw geduide functies zijn relevante feiten en omstandigheden die rechtvaardigen dat UWV onderzoekt of het eerder genomen besluit (niet accepteren van de ziekmelding) in stand kan blijven.

Vorbereiding besluit

Bij de voorbereiding van een beslissing en de uiteindelijke besluitvorming moet UWV enkele algemene uitgangspunten in acht nemen.

Die uitgangspunten zijn:

- zorgvuldigheid (artikel 3:2, 3:3 en 3:4 Awb)
- hoorplicht (artikel 4:7 t/m 4:12 Awb)

Zorgvuldigheid; kennis van relevante gegevens en voortvarendheid

In het kader van de besluitvorming moet het 'zorgvuldigheidsbeginsel' in acht worden genomen.

Daarbij hoort dat voldoende kennis moet bestaan over de relevante feiten en de af te wegen belangen. Dit kan meebrengen dat we zo nodig een nader onderzoek naar de feiten en andere relevante omstandigheden moeten instellen.

Onder het zorgvuldigheidsbeginsel valt ook dat voldoende 'voortvarendheid' moet worden betracht. Betrokkene moet niet langer dan nodig is in het ongewisse worden gelaten over de beslissing op zijn aanvraag. De geldende beslistermijnen hebben hiermee te maken.

Als de beschikking te lang op zich heeft laten wachten en de vertraging is geheel of voor een groot deel aan UWV te wijten, kan dat gevolgen hebben voor het besluit. Een

maatregel kan dan bijvoorbeeld gematigd moeten worden, een terugvorderingsbesluit niet onverkort worden uitgevoerd. Ook een schadeclaim van de kant van betrokkene die verder gaat dan het vergoeden van wettelijke rente kan mogelijk zijn.

Verder moeten de bij een besluit rechtstreeks betrokken belangen worden afgewogen, voor zover een wettelijk voorschrift of bevoegdheid daaraan geen beperking geeft.

Deze belangenafweging zal in de praktijk niet zo bewust gebeuren. Bij de vorming van beleid heeft vaak al een meer algemene belangenafweging plaatsgevonden, bijvoorbeeld over gepaste sancties in bepaalde situaties. Voorts is UWV in een concreet geval vaak verplicht een bepaalde beslissing te nemen en bestaat niet de bevoegdheid om met een verder toegespitste belangenafweging een ander besluit te nemen. Er is dan geen beoordelingsruimte. Kennisvergaring over betrokken belangen is dan niet aan de orde.

Horen

Hoorplicht

Bij de voorbereiding van een beschikking dient het bestuursorgaan volgens de Awb de klant te horen. De bedoeling van het horen is dat de klant kan aangeven of gegevens waarop de beslissing wordt gebaseerd door het bestuursorgaan correct zijn vastgesteld.

Uitzondering op hoorplicht

De Awb kent echter ook een uitzondering op de hoorplicht, namelijk als:

- de beschikking strekt tot vaststelling van een financiële verplichting of aanspraak,
- tegen de beschikking bezwaar kan worden gemaakt, en
- de nadelige gevolgen na bezwaar volledig ongedaan gemaakt kunnen worden.

De meeste beslissingen die UWV uitreikt voldoen aan deze voorwaarden. In de praktijk geldt er dus meestal geen hoorplicht.

Wel hoorplicht

De hoorplicht geldt wel, als:

- de gevolgen van de beslissing moeilijk te herstellen zijn, of
- er een voornemen bestaat een boete op te leggen.

Bij moeilijk te herstellen gevolgen kan gedacht worden aan de situatie dat de klant door de beschikking in ernstige financiële problemen raakt.

Een ander voorbeeld is dat een klant met behoud van uitkering een scholing wil volgen, maar na een gegrond bezwaar kan de klant niet meer starten met de scholing.

Tot slot het voorbeeld dat een klant een voorziening vraagt met het oog op een bepaalde baan. Door de weigering de voorziening te verstrekken is de baan naar een ander gegaan.

Verder schrijven de sociale verzekeringswetten voor dat als het UWV van plan is een boete op te leggen, de klant de gelegenheid moet krijgen om zijn zienswijze naar voren te brengen. (Zie bijvoorbeeld artikel 45b lid 4 ZW, artikel 92 lid 2 wet WIA.)

Wijze van horen

Als UWV de klant de gelegenheid moet bieden zijn zienswijze te geven, heeft de klant de keuze of dit schriftelijk of mondeling zal gebeuren.

Als het gaat om een concreet en simpel onderwerp kan het horen telefonisch. Ook kan telefonisch worden gehoord als de klant dit wenst en de kwestie zich daarvoor leent. Van het telefoongesprek moet een duidelijk rapport worden gemaakt.

Als de klant zijn zienswijze schriftelijk meedeelt, ligt deze daarmee vast.

Kiest de klant ervoor mondeling zijn commentaar te geven, dan ligt het voor de hand dat de klant wordt uitgenodigd voor een gesprek op kantoor.

Het is mogelijk de klant thuis te horen.

Bekendmaking besluit

Zie [Belanghebbendebegrip en bekendmaking beschikking](#).

Beslistermijnen

Voor het nemen en afgeven van de beslissing op aanvraag gelden termijnen. De Awb stelt daarvoor algemene regels. In de sociale zekerheidswetten zijn specifieke bepalingen over de [beslistermijnen](#) opgenomen, die voorgaan op de Awb als ze afwijken van de regel in de Awb.

De beslistermijnen zijn beschreven in het hoofdstuk beslistermijnen. Daarin komt ook de situatie aan de orde dat een beslissing niet op tijd wordt genomen.

Inhoud beschikking

In de schriftelijke beschikking wordt aan de klant de genomen beslissing meegedeeld.

De beschikking bevat de volgende elementen:

- de aanleiding van de beslissing (een aanduiding van de gevraagde beslissing of het onderwerp en de reden dat een ambtshalve beslissing wordt genomen).
- een deugdelijke motivering van de beslissing;
- de wettelijke grondslag (meestal niet verplicht);
- de eigenlijke beslissing (het dictum);
- de zogeheten rechtsmiddelenclausule, ook wel de bezwaarclausule genoemd.

Aanleiding beslissing

De beslissing is op aanvraag of ambtshalve genomen. De beschikking moet aanduiden waarover een beslissing is gevraagd of wat het onderwerp en de reden van de ambtshalve beslissing is.

Motivering

Eisen Awb

De Awb stelt twee eisen aan de motivering van een beschikking. De motivering moet zowel kenbaar als deugdelijk zijn. Kenbaar wil zeggen dat duidelijk is waar de beslissing op gebaseerd is. Deugdelijk betekent dat de motivering de beslissing ook kan dragen. Een deugdelijke en kenbare motivering houdt in dat de beslissing is gebaseerd op de juiste, relevante feiten en omstandigheden, een gedegen belangenafweging (als dat aan de orde is), en een samenhangende redenering die tot de genomen beslissing leidt. In de beschikking moet de motivering volledig en voldoende duidelijk worden uiteengezet. De klant moet uit de beschikking kunnen begrijpen waarom de beslissing is genomen. Als de motivering al eerder is bekend gemaakt, mag in de beschikking daarnaar worden verwezen.

De motivering van een medisch besluit, voor zover betrekking hebbend op medische gegevens, moet op een aparte bijlage worden vermeld.

Een onvolledige of op een ander manier onjuiste motivering van de beslissing kan er (in bezwaar of beroep) toe leiden dat de beschikking niet in stand blijft.

Standaardmotiveringen mogelijk

De Awb verzet zich niet tegen standaardmotiveringen, in die zin dat voor een zelfde soort beslissing niet een afzonderlijke motivering opgesteld hoeft te worden.

Bij spoed niet meteen ook motivering

Als met spoed een beslissing moet worden afgegeven hoeft de motivering niet onmiddellijk bij de bekendmaking van de beslissing te worden vermeld. De motivering moet dan wel binnen een week na het afgeven van de beslissing alsnog verstrekt worden aan de klant.

Motivering bij extern advies

De motivering van de beslissing kan zijn gebaseerd op een door een derde uitgebracht advies.

Een advies van een externe medisch deskundige moet zijn verwerkt in de rapportage van de verzekeringsarts en maakt als zodanig deel uit van de 'eigen' motivering van UWV.

Ook in andere dan medische zaken kan advies door een derde zijn uitgebracht. Denk bijvoorbeeld aan een startende zelfstandige met een structurele functionele beperking als gevolg van een ziekte of handicap, die een starterskrediet aanvraagt. In dat geval is UWV verplicht om een externe organisatie advies te vragen over het door de klant ingediende bedrijfsplan (zie artikel 34a wet WIA en artikel 15a Re-integratiebesluit).

De Awb bepaalt dat ter motivering van een (onderdeel van een) beschikking kan worden volstaan met een verwijzing naar een met het oog daarop uitgebracht advies, als het advies zelf de motivering bevat en klant van het advies in kennis is of wordt gebracht.

Het advies mag niet klakkeloos worden overgenomen, maar zal eerst nog op deugdelijkheid moeten zijn beoordeeld.

Als de beslissing afwijkt van het uitgebrachte advies, moet dit met redenen worden vermeld in de motivering.

Latere of geen motivering

Het vermelden van de motivering mag achterwege blijven als redelijkerwijs kan worden aangenomen dat daaraan geen behoefte bestaat. De motivering moet dan zo spoedig mogelijk daarna worden verstrekt. Bepalend hiervoor is of de inhoud van de beslissing een motivering nodig maakt, niet of de klant persoonlijk, subjectief een motivering zou wensen. Een motivering kan bijvoorbeeld achterwege blijven als de beslissing zonder twijfel volledig tegemoet komt aan de aanvraag.

De klant kan echter toch prijs stellen op een motivering. Hij moet daar dan binnen een redelijke termijn om vragen. De motivering moet binnen drie weken daarna worden verstrekt.

Het komt bij UWV overigens niet of zelden voor dat achteraf nog de motivering van een beschikking moet worden gegeven.

Dictum

Het dictum is het belangrijkste deel van de beslissing en mag nooit ontbreken.

In het dictum wordt de uitkomst van de besluitvorming weergegeven. Dat is de toekenning van de uitkering, of de weigering of herziening of terugvordering etc.

Ook een combinatie van beslissingen is mogelijk.

Dat kan een én – én combinatie zijn. Bijvoorbeeld de toekenning van uitkering en toeslag, of een herziening met daarbij ook de oplegging van een maatregel, of de verplichte combinatie van terug- en invorderingsbeslissing in een beschikking (althans uiterlijk in bezwaar gecombineerd).

Het kan ook een óf – óf combinatie zijn (een primaire en een subsidiaire beslissing).

Bijvoorbeeld een beslissing dat de klant niet verzekerd is en, als toch zou blijken (in bezwaar of beroep) dat hij wel verzekerd is, dat hij dan op inhoudelijke gronden geen recht heeft op uitkering.

Wettelijke grondslag

De Awb bepaalt dat in de beslissing zo mogelijk wordt vermeld op grond van welke wettelijke voorschriften de beslissing is genomen. Het is in veel gevallen geen verplichting

Als echter de medische beschikkingenregeling is toegepast (zie bijvoorbeeld de artikelen 75 tot en met 75g van de ZW, of de artikelen 103 tot en met 110 wet WIA) is het wel een in de (materie-)wet voorgeschreven verplichting en moet in de beschikking worden vermeld dat de desbetreffende bepalingen in aanmerking zijn genomen.

Als de beslissing is gebaseerd op een beleidsregel van UWV die is gepubliceerd in de Staatscourant, kan de beleidsregel in de beschikking worden genoemd.

Als de beleidsregel niet is gepubliceerd moet de afweging die beleidsmatig is gemaakt, voor zover van belang voor de genomen individuele beslissing, volledig in de motivering van de beschikking worden opgenomen.

Rechtsmiddelenclausule

In de beslissing wordt aangegeven of tegen de beslissing bezwaar kan worden gemaakt of beroep kan worden ingesteld. Daarbij moet worden aangegeven door wie, binnen welke termijn en bij welk orgaan bezwaar of beroep kan worden ingesteld.

Bezwaar en beroep

Tegen de meeste primaire beschikkingen kan bezwaar worden gemaakt. Binnen UWV behandelen de afdelingen Bezwaar & Beroep het bezwaar. Tijdens de bezwaarprocedure dient de klant volgens de Awb gehoord te worden. In de meeste door het UWV uitgevoerde wetten is echter van de hoorplicht afgeweken. Daarin is geregeld dat UWV de klant in de gelegenheid stelt UWV te laten weten of hij wil worden gehoord. Reageert hij niet binnen de door UWV gestelde redelijke termijn, dan kan UWV afzien van het horen. De bezwaarprocedure wordt afgerond met een beslissing op bezwaar, de zogenaamde bob. Tegen die op het bezwaar genomen beslissing kan de klant vervolgens beroep instellen bij de rechtbank.

Tegen de uitspraak van de rechtbank kan ten slotte nog hoger beroep worden ingesteld bij de Centrale Raad van Beroep in Utrecht.

Ook de beroeps- en hoger beroepszaken worden door de afdelingen Bezwaar & Beroep behandeld.

Bezwaarprocedure

In de bezwaarprocedure wordt het bestreden primaire besluit heroverwogen. Dat besluit wordt nader beoordeeld, waarbij de ingediende bezwaren het uitgangspunt zijn.

Voor de op het bezwaar te nemen beslissing gelden ook beslistermijnen.

Bij de behandeling van het bezwaar kan blijken dat de primaire beschikking niet of niet geheel stand kan houden en moet worden herroepen. In dat geval moet in de bezwaarprocedure voor zover nodig ook een nieuwe beslissing genomen worden die in de plaats komt van de aangevochten beslissing. De nieuwe beslissing moet in de beschikking op het bezwaar worden opgenomen. Het moeten nemen van een nieuwe beslissing geeft geen verlenging van de beslistermijn.

Inhoud nieuwe beslissing

De nieuw te nemen beslissing kan inhouden dat een of meer punten van het primaire besluit nader worden onderzocht en dat op basis van een zorgvuldiger uitgewerkte grondslag opnieuw een beslissing wordt genomen.

Het kan ook betekenen dat een beslissing moet worden genomen over een onderwerp waarover nog niet was beslist. In het primaire besluit is bijvoorbeeld uitkering geweigerd, omdat de klant niet verzekerd is en tijdens de bezwaarprocedure komt vast te staan dat de klant wel is verzekerd. In dat geval moet worden beoordeeld of de klant uitkering kan worden toegekend en, zo ja, zullen dagloon en andere in aanmerking komende onderwerpen beoordeeld moeten worden. De toekenningsbeslissing zal uiteindelijk in de beschikking op bezwaar moeten worden opgenomen.

Onder omstandigheden zal voor de voorbereiding van de nieuw te nemen beslissing de primaire afdeling ingeschakeld moeten kunnen worden. De primaire afdeling zal daarbij rekening moeten houden met de termijnen waarbinnen de beslissing op bezwaar moet worden genomen.

Voor beslissingen met een sociaal-medische beoordeling zijn afspraken gemaakt over de kaders waarbinnen B&B een zaak kan terugleggen naar de primaire afdeling voor een eerste of aanvullende sociaal-medische beoordeling. Die afspraken zijn gemaakt door de voormalige divisie AG en het directoraat B&B en neergelegd in de circulaire [03C040](#) en [04C040](#).

[Terugkomen van besluit ten voordele \(publishone.nl\)](#)

5.19. Ten voordele terugkomen van een vaststaande beslissing

[Als aparte bijlage toegevoegd aan de mail](#)

uuv-handboeken.publishone.nl/forwarder?id=6787?headingId=po-heading-id_wMv7EA1_bEaczQKJvjot1g

Wetsuitleg Wajong

Aanvraag Wajong 2015

Op aanvraag vaststellen recht

Het recht op arbeidsongeschiktheidsuitkering wordt vastgesteld op aanvraag. Iemand moet dus een aanvraag doen om zijn recht te laten beoordelen. Dit geldt ook voor het eventueel herleven van een eerder vastgesteld recht.

Ambtshalve aanvraag

UWV is bevoegd om ambtshalve het recht op arbeidsongeschiktheidsuitkering vast te stellen. Van deze bevoegdheid kan UWV gebruik maken in situaties waarin het niet of te laat doen van een aanvraag tot kennelijke hardheid zou leiden, bijvoorbeeld omdat de jonggehandicapte niet in staat was een aanvraag in te dienen.

Aan welke eisen moet aanvraag voldoen?

Een aanvraag is een door of namens de jongere ingediend schriftelijk verzoek. Dit hoeft dus geen officieel aanvraagformulier te zijn. De aanvraag moet van de jongere zelf of van zijn wettelijke vertegenwoordiger afkomstig zijn. Een derde kan voor de jongere dus geen aanvraag indienen, tenzij de jongere hem machtigt.

Uit zijn schriftelijke aanvraag moet duidelijk worden wat de klant aanvraagt. De klant hoeft daarbij niet aan te geven met ingang van welke datum hij voor uitkering in aanmerking wil komen.

Zie verder de [instructie WAO/WAZ/Wajong, Beschikking, Aanvraag](#) voor nadere informatie over het begrip 'aanvraag'.

Zie verder de [instructie WAO/WAZ/Wajong, Wettelijke vertegenwoordiger](#) voor meer informatie over de rol van de wettelijke vertegenwoordiger of gemachtigde.

Welke gegevens heeft UWV bij aanvraag nodig?

Aanvraagformulier

UWV stelt een aanvraagformulier beschikbaar. Met dit formulier vragen wij de voor de beoordeling van het recht benodigde gegevens uit. Wij vragen ook medische gegevens met het formulier mee te zenden. Verreweg de meeste aanvragen ontvangen we via dit formulier. In sommige gevallen zullen we aanvullende informatie nog apart op moeten vragen.

Spontane aanvraag

Wordt de aanvraag anders dan met het aanvraagformulier gedaan (spontane aanvraag, wel schriftelijk), dan zullen we in de meeste gevallen ook apart aanvullende gegevens moeten opvragen.

Informatieplicht

De aanvrager is verplicht alle voor de vaststelling van het recht noodzakelijke gegevens te leveren binnen de door UWV gestelde termijnen. Als hij deze verplichting niet nakomt, nemen we de aanvraag (onder gebruikelijk voorbehoud van de Algemene Wet Bestuursrecht) niet in behandeling. Zie hiervoor verder de [instructie WAO/WAZ/Wajong, Beschikking, weigering om gegevens te verstrekken](#).

Wel of niet afwijzen bij tijdelijke uitsluitingsgrond?

Wij zijn niet verplicht om een aanvraag af te wijzen als het gaat om een tijdelijke uitsluitingsgrond. Als de uitsluitingsgrond zich naar verwachting nog maar korte tijd zal voordoen, nemen we de aanvraag toch alvast in behandeling.

Na vaststelling van het recht gaat de uitkering dan in na afloop van de uitsluitingsgrond, maar niet eerder dan de 18^e verjaardag, dan wel op de datum van de aanvraag.

Laattijdige aanvraag

Bij een laattijdige aanvraag vraagt iemand een Wajong-uitkering aan later dan op zijn 18^e verjaardag of tijdens studie (tot een leeftijd van 30 jaar). Bij een laattijdige aanvraag wordt er niet naar de ontwikkelmogelijkheden van de burger gekeken, maar ligt de nadruk op wat er in het verleden met het arbeidsvermogen is gebeurd. Hierdoor wijkt de beoordeling van de aanvraag af van de normale Wajong-beoordeling.

Klanten kunnen alleen nog in aanmerking komen voor een Wajong2015-uitkering. Met de Wet harmonisatie en vereenvoudiging socialezekerheidswetgeving is vanaf 18 december 2020 de instroom in de oWajong, naast de eerder afgesloten nWajong, afgesloten.

Klanten die vanaf 18 december 2020 een laattijdige aanvraag doen, worden [beoordeeld volgens de criteria van de Wajong 2015](#).

Herhaalde aanvraag

Een aanvraag is een herhaalde aanvraag als we al eerder een beslissing hebben afgegeven over wat de klant vraagt (klant heeft al een oWajong of nWajong gehad of er is al eerder een afwijzing geweest). Een herhaalde aanvraag kan worden afgewezen onder vermelding van het eerdere besluit, tenzij er omstandigheden zijn waardoor de aanvraag alsnog inhoudelijk beoordeeld moet worden. Zie hiervoor [Ten voordele terugkomen van een vaststaande beslissing](#).